

ISKUSTVA EPIDEMIOLOGA-KOMUNIKACIJA S MEDIJIMA U VRIJEME PANDEMIJE

Izvr. prof. dr. sc. Alan Medić, dr. med. spec epidemiolog
Geštalt psihoterapeut

JAVNO ZDRAVSTVENA PRIJETNJA KOJA ZAHTJEVA BRZU INTERVENCIJU

Događaj (incident), stanje koje svojim prisutnošću može potencijalno direktno ili indirektno, rapidno naštetiti eksponiranoj populaciji, dovoljno da izazove krizu.

JAVNO ZDRAVSTVENA KRIZA

Slijed događaja koji idu zajedno uz prijetnju javnom zdravlju, gdje ograničeno vrijeme za odlučivanje dovodi do preopterećenja normalnih kapaciteta za odgovor i umanjivanja autoriteta.

Zdravstveni rizici/prijetnje uključuju

Emocionalni aspekt/nesigurnost u svezi s zdravljem i ekonomskim učincima=tjeskobu, paniku...

Nestabilna situacija ili ekstremna opasnost ili poteškoća

**SVE JAVNO ZDRAVSTVENE KRIZE SU UJEDNO
KOMUNIKACIJSKE KRIZE!**

COVID-19 KRIZA

- U zemljama visoke zdravstvene prosvjećenosti, kriza je često praćena okrivljavanjem donositelja odluka od strane prosvijećene javnosti
- Masovni mediji su obično okidač za ovakve situacije

**EPIDEMIJE SE MOGU RAZVITI BEZ KRIZE KAO ŠTO SE
KRIZE MOGU RAZVITI BEZ EPIDEMIJE!**

Što smo naučili? Prije COVIDA-19.....SARS-a

Turizam u Kini je reduciran za 40%

Hong Kong- maloprodajne cijene su pale za 50%

Rezervacija avionskih karata pada za 85%

Zauzetost hotelskih kapaciteta u Aziji pada za 25%, u
Kanadi za 47%

Posjetioca u Singapuru manje za 61%

SARS košta Kanadu 30 milijuna dolara dnevno

Rast BDP-a u Kini pada za 0.6%

Prije COVID-19.....SARS

- Medijski prenošena 'epidemija' *zabrinutosti za osobnu sigurnost*
- Medijska uloga očituje se kroz procjenu rizika
- Rana izolacija je bila glavna dostupna mjera
- Uspon lobističkih skupina (farmaceutske i dijagnostičke kompanije)
- Kapacitet za društvene poremećaje

Menadžment/epidemiolog u kriznim situacijama

- Javnozdravstvene *krize karakterizira nesigurnost*

Najbolji način za smanjenje utjecaja je **pravovremeni i adekvatni odgovor**

Javno zdravstvene krize su kompleksne i zahtijevaju suradnju različitih sektora i stručnjaka

Menadžment u kriznim situacijama

Na nacionalnoj razini: („privatna epidemija“?)

- Javno zdravstvenu koordinacijsku strukturu
- Javno zdravstvenih kriznih planova
- Potrebnih zakona
- Baze podataka
- Učinkovitih komunikacijskih mehanizama
- Smjernica za postupke u hitnim slučajevima
- Preventivnih mjera

Menadžment u kriznim situacijama

KLJUČNE STRATEŠKE TOČKE

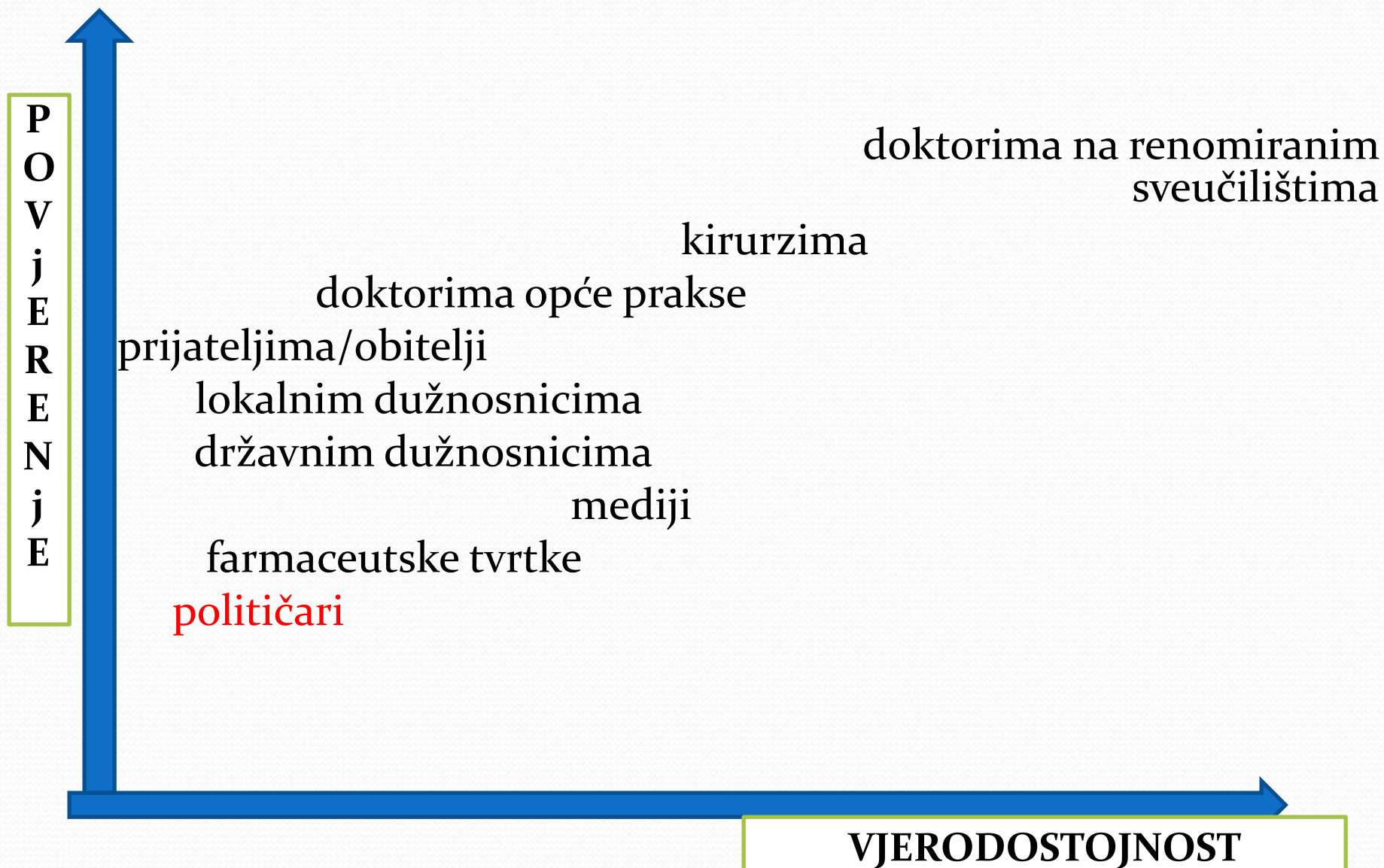
- Jasnoća uloga i odgovornosti
- Poboljšati brzo otkrivanje slučajeva i nadzor
- Umanjiti širenje i utjecaj

- Održavati upućenost javnosti i olakšati njihovo prihvaćanje **planiranih strategija za rješavanje**

Kriza ima nekoliko stadija, različiti zadatci mogu biti prisutni u pojedinim stadijima

Krizna komunikacija je jedan mali dio upravljanja krizom!

Epidemiolog=komunikolog

Kome javnost vjeruje po pitanju zdravlja?

Jednadžba javne akcije i reakcije

Kriza + pojačane emocije javnosti +
ograničen pristup činjenicama +
glasine, govorkanja +
špekulacije, pretpostavke +
izvlačenje krivih zaključaka

NESTABILNO INFORMACIJSKO OKRUŽENJE

Kako biti stabilan u nestabilnoj situaciji?

- **Birati jasne poruke, najviše 3, most**
- **Jednostavnost poruke:** poruke jasne svakoj baki koja sluša ili gleda medije
- **Nisam politički aktivan**
- **Gledanje šire slike, lakše se podnosi trenutni incident** medijska kriza nije zdravstvena kriza, zdravstvena kriza ne mora biti medijska (teniski turnir)
- **Stvoriti iskren odnos sa novinarima i izvan medija** (često traže osobne savjete)
- **Ne gledati/čitati svoje izjave niti komentare** (svjesno izbjegavanje izvora zaraze, umor je prisutan stoga čuvajte sebe)

Kako biti stabilan u nestabilnoj situaciji?

- Imati PR stručnjake za kriznu komunikaciju, slušati jer imaju dobre savjete
- Percepcija rizika za stručne osobe se razlikuje od percepcije rizika javnosti (javnost ne voli slušati rizike, jer im to čini loše)
- Svjesnost da u općoj populaciji imamo 3-5% PL, osobe izgubljenog identiteta (očekivane reakcije nisu čudo)
- Preduhitriti negativan publicitet i obavijestiti javnost o aktivnostima koje ste poduzeli
- Duga medijska izloženost iste osobe stvara suprotan efekt bez obzira na stručnost-mijenjati glasnika ili ubij glasnika sindrom
- Zadržite mirno, dobrodušno i susretljivo držanje
- Zabavite se ponekad u situacijama koje to dozvoljavaju

Mediji

- Mediji su sredstvo za komunikaciju s javnošću
- Važna je suradnja i razumijevanje s medijima
- Novinari ne dopuštaju da im netko drugi definira vijest
- Obostrano služimo jedni drugima

„ The saddest aspect of life right now is that science gathers knowledge faster than society gathers wisdom.”

Isaac Asimov

-
- Hvala Svim zaposlenicima u Zavodima za javno zdravstvo!
  - Hvala Svim kolegicama i kolegama koji djeluju u 105 epidemioloških timova u Hrvatskoj!

Literatura:

- Public Health Management of Disasters

http://www.apha.org/NR/rdonlyres/ECDFEA2EC-49A0-4D7A-B257-1488E671DE5B/o/APHA_DisasterBook_2.pdf

(23. lipnja 2014.)

- Krizno komuniciranje u zdravstvu

http://www.dragomartinovic.com/Krizno_komuniciranje_u_zdravstvu.1_doc.pdf

(23. lipnja 2014.)

- Public health in crisis-affected populations

[Public health in crisis-affected populations](#)

(23. lipnja 2014.)

- Health crisis management: preparedness and response

http://www.episouth.org/outputs/wp5/s_t_module/Curso/Day2/Health%20crisis%20management.pdf

(23. lipnja 2014.)